

**PRIM'AWLA QORTI CIVILI
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE**

Illum 23 ta' Gunju, 2016

Rikors Guramentat Nru: 601/2007 AF

**Theresa armla ta' Fortunato Mercieca u bintha Grace
mart Carmel Victor Vella sive Victor Vella fil-kwalità
tagħha ta' werrieta universali ta' Fortunato Mercieca u
Carmel Victor Vella sive Victor Vella għall-interess li
jista' jkollu u b'digriet tal-Qorti tal-20 ta' April, 2010, il-
Qorti laqgħet it-talba biex Grace Vella mart Victor Vella
tigi l-unika attrici fil-kawza u dan wara l-mewt ta'
Theresa Mercieca**

vs

**Carmela Mercieca neé Bonavia, armla ta' Joseph
Mercieca u Nicholas sive Colin u Malcolm ahwa Mercieca
ulied l-istess Joseph u Carmela Mercieca**

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat ta' Theresa armla ta' Fortunato Mercieca u bintha Grace mart Carmel Victor Vella sive Victor Vella fil-kwalità tagħha ta' werrieta universali ta' Fortunato

Mercieca u Carmel Victor Vella sive Victor Vella għall-interess li jista' jkollu, li permezz tiegħu wara li gie premess illi:

Circa tmienja u tletin sena ilu Fortunato Mercieca, missier Joseph Mercieca, illum it-tnejn mejtin, kien bena l-fond 94, "Sunshine", Vjal il-21 ta' Settembru, Naxxar, mertu ta' din il-kawza bl-iskop li jaghtih lill-ibnu sabiex meta dan jizzewweg ikollu post fejn joqghod.

Joseph Mercieca dahal fil-fond hekk kif izzewweg u baqa' jirrisjedi fih flimkien ma' martu Carmela u ma' uliedu Nicholas u Malcolm, illum konvenuti f'din il-kawza, sakemm huwa gie nieqes fit-12 ta' Jannar 2005.

Ma sar ebda ftehim formali meta Joseph Mercieca inghata l-uzu u l-pussess tal-fond. Il-kliem li kien sar kien fis-sens illi l-fond kien inbena għal Joseph Mercieca u għat-tgawdija tiegħu personali malli li dan jizzewweg. L-imsemmi Joseph Mercieca hadme ukoll biex tlestiet id-dar imma baqa' jinghata l-paga regolari. Jirrizulta wkoll li Fortunato Mercieca bena wkoll i-ddar imma baqa' jinghata il-paga regolari. Jirrizulta wkoll li Fortunato Mercieca bena wkoll dar fuq id-dar tiegħu stess sabiex oht il-konvenut, Grace Vella, wahda mir-rikorrenti odjerni, tghix go fiha meta tizzewweg.

Fl-1990, kien inqala' dizgwid bejn il-missier Fortunato Mercieca u ibnu Joseph Mercieca peress li dan tal-ahhar kecca lil missieru mill-proprjetà tiegħu li kien juza ghax-xoghol tal-hadid. Fortunato Mercieca talab lura il-pussess tad-dar 94, "Sunshine", Vjal 21 ta' Settembru, Naxxar, peress li skond hu, ibnu kien qieghed jikkupa l-fond minghajr ebda titolu validu skond il-ligi. In segwitu il-missier kien fetah il-kawza għall-izgumbrament ta' ibnu minn dan il-fond, liema kawza giet konkluzja bis-sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-1 ta' Novembru 2000.

Skond l-imsemmija sentenza gie dikjarat illi Joseph Mercieca kellu l-jedd li jikkupa l-fond b'titolu ta' kommodat mhux definit b'xi terminu ta' zmien izda bl-uzu u għaldaqstant gie deciz illi dan id-dritt personali ma setax jintemm bid-dekors taz-zmien izda biss fl-eventwalità li il-komodatarju ma jkunx għadu juza

I-post għall-uzu determinat, u cioè biex jghix fih wara li dan jizzewweg.

Skond l-anness certifikat tal-mewt, (Dokument B), Joseph Mercieca miet fit-12 ta' Jannar 2005 u għaldaqstant it-titolu tal-kommodat, bhal kull titolu personali iehor, spicca mal-mewt tal-istess.

Ir-rikorrenti talbu b'ittra ufficcjali lill-intimati sabiex johorgu mill-imsemmi fond izda dawn baqghu inadempjenti.

Dawn il-fatti kif hawn dikjarati huma a diretta konozzenza tal-atturi.

Intalbet din il-Qorti biex:

1. Tiddeciedi u tiddikjara x-xoljiment tal-kuntratt ta' kommodat minhabba r-ragunijiet fuq premissi u rikonozzuti mill-Ligi.
2. Tiddikjara li l-konvenuti qeghdin jokkupaw l-fond in kwistjoni minghajr ebda titolu validu skond il-Ligi.
3. Tordna l-izgumbrament tal-konvenuti mill-fond 94, "Sunshine", Vjal 21 ta' Settembru, Naxxar li huma qed jokkupaw minghajr ebda titolu validu skond il-ligi u dan fi zmien qasir u perentorju li din l-Onorabbli Qorti joghgobha tiffissa.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti li jibqghu minn issa ingunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Carmela Mercieca, Nicholas Mercieca u Malcolm Mercieca li permezz tagħha eċċepew illi:

Fl-ewwel lok trid issir il-legitimazzjoni tal-atti stante li Teresa Mercieca llum mietet.

In kwantu ghal Nicholas, sive Colin Mercieca u Malcolm Mercieca, dawn ghandhom jigu liberati mill-osservanza tlagudizzju bl-ispejjez kontra r-rikorrenti stante li l-istess intimat qatt ma ppretendew xi dritt fuq il-fond, 94, Sunshine, Vhal 21 ta' Settembru, Naxxar u, in oltre, ma jirrisjedux fl-imsemmi fond u anqas qatt ma gew interpelalti biex jivvakaw tali fond a causa tal-pretensjoni li qed issir mir-rikorrenti.

In kwantu ghal Carmela Mercieca, armla ta' Joseph Mercieca, bin Fortunato u Teresa Mercieca, it-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante illi l-fond 94, Sunshine, Vjal 21 ta' Settembru, Naxxar, inbena appozitament minn Fortunato Mercieca bl-ghajjnuna ta' ibnu Joseph, biex ikun id-dar matrimonjali ta' Joseph u Carmela, konjugi Mercieca, dak izmien gharajjes, u s-sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-1 ta' Novembru 2000, stabbiliet illi tali fond inghata lil Joseph b'titolu ta' kommodat, sabiex ikun id-dar matrimonjali tieghu u martu. Dan it-titolu ma jappartjenix lil Joseph Mercieca biss li miet fit-12 ta' Jannar 2005, izda bl-istess mod lil martu wkoll li kienet tghix mieghu fi zmien mewtu fid-dar matrimonjali li kienet giet mislufa lil zewgha biex hu u martu jghixu fiha kif ghadha sallum, u kwindi l-uzu li ghalih inghata l-kommodat ghandu viginti sallum il-persuna tal-armla ta' Joseph Mercieca cioe Carmela Mercieca.

Rat il-verbali tas-seduti miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju.

Semgħet ix-xhieda prodotti.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet.

Rat li l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat illi permezz ta' din l-azzjoni, l-atturi qegħdin jitolbu lil din il-Qorti tiddeċiedi u tiddikjara illi l-kuntratt ta' kommodat li permezz tiegħu Fortunato Mercieca (llum mejjet) kien ta' lil ibnu Joseph Mercieca l-uzu tad-dar 94, 'Sunshine', Vjal 21 ta' Settembru, Naxxar, huwa xolt peress li lllum gie nieqes Joseph Mercieca u għaldaqstant talbu lill-Qorti sabiex tiddikjara li l-

konvenuti, li huma mart u ulied Joseph Mercieca qiegħdin jokkupaw il-fond mingħajr ebda titolu u għalhekk talbu lill-Qorti sabiex tordna l-iżgumbrament tagħhom minn dan il-fond. Il-konvenuti laqgħu għat-talbiet attriċi billi eċċepew illi Nicholas u Malcolm Mercieca għandhom jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizzju peress illi huma qatt ma pretendew xi dritt fuq il-fond imsemmi u lanqas jirrisjedu fih, kif ukoll illi l-konvenuta Carmela Mercieca tgawdi titolu ta' kommodat fuq il-fond peress illi l-istess fond kien misluf lilha u lill-żewġha Joseph Mercieca sabiex jintuża mit-tnejn bħala r-residenza tagħhom, liema użu għadha tagħmel minnu sa llum minkejja li ġie nieqes Joseph Mercieca.

Illi mill-provi prodotti jirriżulta li l-fatti huma s-segwenti: Fortunato Mercieca li miet fis-sena 1995 u martu l-attriċi Theresa Mercieca li mietet fil-mori ta' dawn il-proċeduri kienu ddeċidew illi maż-żwieġ ta' uliedhom Grace Vella (l-attriċi l-oħra) u binhom Joseph Mercieca, żewġ l-konvenuta Carmela Mercieca, jibnulhom dar kull wieħed sabiex ikollhom fejn jgħixu meta jiżżewġu. Izda dawn il-proprjetajiet qatt ma ġew trasferiti formalment lill-uliedhom u/jew il-konjugi tagħhom. Grace Vella u żewġha ngħataw id-dar li nbriet sovrastanti għad-dar illi kienu jgħixu fiha ommha u missierha Fortunato u Theresa Mercieca, filwaqt illi Joseph Mercieca u Carmela Mercieca ngħataw id-dar 'Sunshine' li nbriet fis-sena 1967 sovrastanti għall-garaxx bl-isem 'Falcon Forge', fi Vjal l-Indipendenza, Naxxar. Minn dan il-garaxx Fortunato Mercieca kien imexxi n-negozju tiegħu ta' ħaddied. Miegħu kien jaħdem ukoll ibnu Joseph Mercieca izda jirriżulta li snin ilu (madwar 1990) dawn kellhom disgwid serju bejnithom fuq ix-xogħol tant illi Fortunato Mercieca lanqas resaq lejn il-garaxx iżjed. L-attriċi Grace Vella kif ukoll ommha Theresa Mercieca fl-affidavit tagħha jsostnu li Fortunato Mercieca filfatt tkeċċa mill-garaxx minn ibnu.

Illi kawża ta' dan id-dizgwid, Fortunato Mercieca fetaħ kawża kontra ibnu Joseph Mercieca sabiex jiġi ordnat jiżgombra mid-dar 'Sunshine', 94, Fi Vjal Indipendenza, Naxxar, fejn dan tal-aħħar kien jirrisjedi mal-familja tiegħu peress illi skont Fortunato Mercieca ibnu kien qiegħed jokkupah mingħajr ebda titolu. Illi permezz ta' sentenza datata 1 ta' Novembru 2000,

il-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha fl-ismijiet Fortunato Mercieca vs Joseph Mercieca, sabet illi Joseph Mercieca kien filfatt igawdi titolu ta' kommodat fuq il-fond in kwistjoni in kwantu li huwa kien ġie misluf dan il-post minn ommu u missieru sabiex ikollu fejn jgħix wara li jiżżewweġ.

Illi minkejja li ma jirriżultax li giet eżebita kopja taċ-ċertifikat tal-mewt ta' Joseph Mercieca, hemm qbil bejn il-partijiet illi dan miet fis-sena 2005. L-atturi fil-kawża ta' llum isostnu li la issa Joseph Mercieca ġie nieqes, u kien huwa biss illi kien igawdi minn titolu ta' kommodat fuq din il-proprjeta, martu l-konvenuta Carmela Mercieca kif ukoll uliedha l-konvenuti Nicholas u Malcolm Mercieca qiegħdin jokkupaw il-fond mingħajr ebda titolu fil-liġi. Il-konvenuta ssostni li hija tgawdi minn titolu ta' kommodat fuq il-proprjeta mertu tal-kawża bħal ma kien igawdi żewġha u għadha tgawdi minn dan it-titolu sa llum in kwantu li l-proprjeta kienet ingħatat kemm lill-żewġha kif ukoll lilha sabiex imorru jgħixu hemm wara li jiżżewġu, kif filfatt għamli. Mill-provi prodotti l-Qorti jirriżultalha wkoll illi l-konvenuta Carmela Mercieca u Joseph Mercieca kienu żżewġu fis-sena 1969.¹

Illi preliminarjament u fir-rigward tal-eċċezzjoni tal-konvenuti Nicholas u Malcolm Mercieca illi għandhom jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizju stante li huma mhumie x jippretendu li għandhom ebda titolu fuq dan il-fond u lanqas jgħixu fih, il-Qorti ssib illi din l-eċċezzjoni hija fondata in kwantu li matul il-proċeduri l-atturi qatt ma kkontrastaw ix-xhieda tal-konvenuta li uliedha ma jgħixux magħha u lanqas ma giet imresqa mill-atturi xi forma ta' prova li l-konvenuti Nicholas u Malcolm Mercieca qiegħdin jippretendi li għandhom xi dritt fuq il-proprjeta in kwistjoni.

Illi l-kommodat huwa regolat mill-artikoli 1824 sa 1838 tal-Kodiċi Ċivili. Artikolu 1824 jipprovdi hekk:

---

¹ Vide xhieda ta' Carmela Mercieca a fol. 88 tal-proċess.

"Il-kommodat jew self għall-użu hu kuntratt li bih waħda mill-partijiet tikkunsinna haġa lill-parti l-oħra, sabiex din tingeda biha, bla ħlas, għal żmien jew għal użu determinat, bl-obbligu ta' dak li jirċiviha li jrodd il-ħaġa nfisha."

Illi kif ingħad fis-sentenza ta' din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet Alexander Bonello Depuis vs Joseph Azzopardi, deċiża fl-20 ta' Ottubru 2005:

"Issa l-orjentament dominanti fid-dottrina legali u fil-ġurisprudenza hi dik li l-kommodat hu essenzjalment kuntratt reali gratwitu, fis-sens li hu perfezzjonat bil-konsenja tal-ħaġa, liema konsenja timmanifesta l-intenzjoni tal-kommodant li jinstawra l-vinkolu ġuridiku mal-kommodatarju. Vinkoli dan li, kif estratt mid-definizzjoni li l-liġi tagħti lill-kuntratt ex-artikolu 1824 tal-Kodiċi Ċivili, jippermetti, kif intwera, lill-kommodatarju jinqeda bil-ħaġa għal żmien miftiehem jew għall-użu determinat."

L-artikolu 1835 inoltre jgħid hekk:

"(1) Il-kommodant ma jistax jieħu l-ħaġa lura ħlief wara li jkun għadda ż-żmien miftiehem, inkella, fin-nuqqas ta' ftehim, wara li tkun serviet għall-użu li għalih ġiet mislufa.

(2) Iżda, jekk matul iż-żmien miftiehem, jew qabel ma jkun spiċċa l-bżonn tal-kommodatarju, jinqala' lill-kommodant il-bżonn bil-għaġla u bla ħsieb, tal-ħaġa, il-qorti tista', skont iċ-ċirkostanzi, iġġiegħel lill-kommodatarju li jroddha, taħt l-obbligu tal-kommodant li jħallsu tal-ispejjeż li huwa jkun għamel sabiex jinqeda biha."

Illi f'dan il-każ mhuwiex kontestat bejn il-partijiet illi bejn Fortunato Mercieca u ibnu Joseph Mercieca kien jeżisti ftehim ta' kommodat in kwantu li dan l-istat ta' fatt ġie deċiż mill-Qorti tal-Appell fil-kawża suriferita. Minkejja li fond ma ngħatax għal żmien miftiehem, il-Qorti tal-Appell irriżultatla li kien ingħata għal użu determinat u filfatt hija kkonkludiet hekk:

“Il-mertu tal-preżenti vertanza jirriżolvi ruħu allura dwar jekk kienx jinkorri verament dan il-ftehim bejn l-awtur ta’ l-atturi odjerni u l-konvenut illi l-fond, li kien qed jingħata lill-appellant għal użu determinat, u cioè li joqgħod fih wara li jiżżewweġ bħala r-residenza, ossia d-dar konjugali tiegħu. Mill-provi prodotti, li s-sustanza tagħhom giet fuq elenkata, ma jidher li jista’ jkun hemm l-ebda dubju illi dan kien verament il-ħsieb tal-awtur ta’ l-appellati meta bena l-fond de quo, tant li kemm Fortunato Mercieca kif ukoll martu, iddikjaraw expressis illi l-fond inbena għal dan l-iskop, u illi gie mogħti l-konvenut biex joqgħod fih proprju wara li jkun iżżewweġ. Mill-provi wkoll ma jirriżulta l-ebda kondizzjoni ta’ żmien jew kondizzjoni li setgħet tissarraff fi żmien li matulu kellu jipperdura dan il-kommodat. Dan ifisser li filwaqt li l-konsenja tal-fond lill-appellant kienet kjarament għall-użu determinat u speċifiku, u li l-fond kien baqa’ u għadu sal-lum użat għall-istess skop, ma jirriżulta minn imkien xi limitazzjoni ta’ żmien u lanqas ma jirriżulta li l-komodant assogġetta s-self għall-użu li ta lill-komodatarju għal xi kondizzjoni riżoluttiva li setgħet, kieku avverrat ruħha, tipprovoka t-temm tal-kuntratt. It-terminu tal-ftehim kien allura ko-estensiv maż-żmien li fih jibqa’ jipperdura l-użu determinat u speċifiku predominat u stabbilit mill-komodant.”

Il-Qorti tal-Appell kompliet hekk:

“Fil-każ taħt eżami, iċ-ċirkostanzi fattwali kienu tali, u f’dan is-sentenza appellata tikkonkorri, illi ma jhallu l-ebda dubju fil-ġudikant illi r-relazzjoni familjari tal-ġenituri u wlied kienet tali li nisslet il-konvinciment illi dawn ta’ l-ewwel riedu jassiguraw liż-żewġ uliedhom li t-tnejn ikollhom post fejn joqgħodu meta jiżżewwġu u li dan jagħmluh bl-intendiment ċar li fih huma jibqgħu jabitaw bħala d-dar konjugali tagħhom.”

Illi l-Qorti tal-Appell tagħmel riferenza wkoll għas-sentenza fl-ismijiet Portelli vs Portelli, deċiża mill-Qorti tal-Appell fil-5 ta' Frar 1971, fejn ingħad hekk:

"Il-Qorti hija tal-fehma li ċ-ċirkostanzi juru li nħoloq fil-konvenuta dritt ta' kommodat u li m'għandhiex tiġi disturbata f'dak id-dritt. Ma ġiex stabbilit żmien determinat, iżda ma jfissirx li l-kommodat jiżnatura ruħu fil-prekarju għaliex l-essenza tal-kommodat jista' jkun għal użu determinat u dan ma jispicċax sakemm il-ħaġa tibqa' sservi għall-użu li għalih kien miftiehem. L-attur ma jistax jieħu l-fond ħlief fil-każ ta' bżonn urgenti u bla ħsieb (art. 1835(2)). Ċirkostanzi li ma rriżultawx."

Illi f'dan il-każ ma hemm ebda kontestazzjoni dwar il-fatt illi l-konvenuta mhux qiegħda tħallas xejn għall-użu tal-fond peress li jirriżulta li dan l-użu kien konċess b'mod gratuitu minn omm u missier żewġha almenu sa meta nqala' l-inkwiet bejn Fortunato Mercieca u Joseph Mercieca.

Illi dan il-każ jitratta dwar ftehim illi sar aktar minn erbgħin sena ilu, bejn partijiet illi fil-maġġoranza tagħhom illum ġew nieqsa. Għaldaqstant, il-Qorti hija kostretta li tibbaża l-ġudizzju tagħha fuq ix-xhieda prodotti quddiemha kif ukoll il-konkluzjonijiet tal-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha proprju dwar it-titolu ta' kommodat illi kien igawdi r-raġel tal-konvenuta, iben Fortunato Mercieca.

Illi miċ-ċirkostanzi tal-każ u xhieda prodotti, l-Qorti hija tal-fehma li l-intenzjoni ta' Fortunato Mercieca dejjem kienet illi l-proprjeta in kwistjoni tiġi wżata wkoll mill-mara ta' ibnu. L-attriċi Theresa Mercieca fl-affidavit tagħha tgħid illi lil binha kienu bnewlu dar għaliex kien ser jiżżewweġ u minkejja li fl-affidavit tagħha, l-attriċi Grace Vella tgħid illi huha Joseph Mercieca kellu dritt personali ta' tgawdija fuq il-fond, in kontro eżami tikkonferma li d-dar mertu tal-kawża nbniyet sabiex Joseph u l-mara tiegħu (il-konvenuta) imorru jgħixu f'din id-dar.² L-istess jikkonferma l-attur Carmel Victor Vella, żewġ l-attriċi Grace Vella, fid-depożizzjoni tiegħu meta jikkonferma li

---

² Kontro eżami a fol. 96 tal-proċess

bħal ma Fortunato Mercieca bena post għalih u għal martu, huwa bena post għal ibnu Joseph u martu l-konvenuta.³ B'żieda ma dan, u fir-rigward tad-dar li jgħixu fiha l-atturi, huma jikkonfermaw illi Fortunato Mercieca kien bena wkoll post għalihom u mhux għal użu tal-attribi biss, ċirkostanza oħra li tkompli tikkonvinci l-Qorti li bħal ma l-atturi ngħataw flimkien l-użu tad-dar tagħhom minn missier l-attribi, l-istess kien intenzjonat illi jagħmel ma ibnu u martu. Il-fatt illi wara ħafna snin it-titolu tal-atturi fuq il-post li ngħata lilhom ġie konvertit għal wieħed ta' kera ma jbidel xejn in kwantu li jirriżulta li dan sar biss sabiex l-atturi jingħataw titolu aktar sod fuq il-proprjeta. Filfatt b'risposta għall-mistoqsija diretta dwar għalfejn minn sempliċi tgawdija tal-post it-titolu tal-atturi ġie mibdul għall-wieħed ta' kera, l-attribi tikkonferma li dan sar *'biex ħadd ma jkeċċina minn hemm.'*⁴

Illi stabbilit mill-Qorti tal-Appell illi l-fond inbena u ngħata lill-Joseph Mercieca sabiex dan jgħix fih wara li jiżżewweġ, ma tistax l-attribi qua l-eredi tal-kommodant tippretendi li mart Joseph Mercieca ma tgawdix titolu ta' kommodat fuq din il-proprjeta. La l-post inbena u ngħata għall-użu fl-okkażjoni taż-żwieġ tagħhom u ċioe sabiex imorru jgħixu fih wara li jiżżewweġ, isegwi li d-dar ingħatat għall-użu tat-tnejn u mhux għall-użu ta' Joseph Mercieca biss. L-użu determinat illi stabbiliet il-Qorti tal-Appell kien illi Joseph Mercieca juża d-dar bħala d-dar konjugali tiegħu. Naturalment, dan l-istess dritt ingħata lill-konvenuta bħala l-konjugi tiegħu. Mhuwiex konċepibbli li dar tingħata għall-użu speċifikat li sservi bħala dar matrimonjali ta' konjugi wara li jiżżewweġ mingħajr mal-istess fond jingħata għall-istess użu lill-konjugi l-ieħor ukoll. Il-mewt ta' Joseph Mercieca ma jbidel xejn fil-konfront tat-titolu li tgawdi l-konvenuta. Huwa veru li ż-żwieġ intemm bil-mewt ta' Joseph Mercieca, iżda dan il-fatt waħdu ma jwassalx għal konkluzjoni li proprjeta ma baqgħetx id-dar matrimonjali li kienu stabbilew l-konvenuta u żewġha u għaldaqstant l-użu determinat mhuwiex eżawrit. Ma ġiex kontestat illi l-konvenuta kienet diġa għarusa lil Joseph Mercieca meta missieru ħabbar li ser jibnilhom post

---

³ Xhieda a fol. 98 tal-proċess

⁴ Kontro eżami a fol. 54 tal-proċess

ukoll, u dan il-fatt ikompli jikkonvinci lil Qorti li id-dritt ta' użu determinat tad-dar kien ngħata lil konvenuta wkoll.

Illi l-partijiet fis-sottomissjonijiet tagħhom jagħmlu riferenza għas sentenza tal-Qorti tal-Appell Inferjuri fl-ismijiet Lorenzo Zahra pro et noe vs Mary Zahra, deciża fis-6 ta' Ottubru 2004 fejn ingħad hekk:

"Mill-provi prodotti, kif fuq elenkati, jidher li l-fond de quo ġie misluf lill-appellanti qabel iż-żwieġ tagħha ma' iben l-appellat. Dan minħabba d-diżgwid familjari ma' missierha. Ma huwiex aċċettabbli allura li jingħad li l-fond ġie misluf lill-iben l-appellat meta proprju l-appellanti kienet ġja, għal xhur, tirisjedi fih. Anke kieku però kellu jiġi aċċettat illi s-self tal-fond sar fl-okkażjoni taż-żwieġ, din il-Qorti ma taċċettax bħala korrispondenti għar-realtà u l-logika illi tali self sar biss lill-iben l-appellat u mhux ukoll lill-appellanti martu. Dan stabbilit, ma jistgħax minn naħa l-oħra ma jiġix rilevat, kif hekk hu raġonevoli li jiġi deżunt mill-istess provi, illi l-konsenja kienet għall-użu determinat u speċifiku. Użu li baqa' jipperdura għall-għexieren ta' snin fejn l-appellanti u żewġha rabbew familja fl-istess fond misluf. Dan l-użu ma jidhirx li ġie estint tant li l-appellanti baqgħet tgħix fil-fond skond l-iskop li għalih originarjament sar is-self."

Illi din il-Qorti taqbel perfettament mal-konklużjonijiet tal-Qorti tal-Appell u ma ssib ebda raġuni għalfejn m'għandhiex tapplika l-istess konklużjoni għal kawża li għandha quddiemha llum.

Illi l-Qorti tqis illi din il-kawża, bħal ta' qabilha, hija frott l-inkwiet illi kellhom bejnithom Fortunato u Theresa Mercieca ma binhom Joseph Mercieca. Filfatt, anke fil-kawża ta' llum, l-atturi jenfasizzaw id-disgwid illi kellhom bejnithom minħabba l-incident li nqala' bejn Fortunato u ibnu Joseph. Izda kif tajjeb osservat il-Qorti tal-Appell, dan id-diżgwid ma jiżnaturax il-ftehim illi kellhom bejnithom Fortunato Mercieca u Joseph u martu l-konvenuta Carmela Mercieca:

"Il-fatt li sussegwentement, iċ-ċirkostanzi nbidlu u li Fortunato Mercieca reġa bdielu, bl-ebda mod ma seta'

jikkancella n-natura tal-kuntratt minnu intrapreż u l-obligazzjonijiet li assuma fil-konfront ta' l-appellant qua komodatarju."

Illi dwar l-użu tal-fond, minkejja li l-attriċi tiprova titfa xi dubju dwar jekk l-konvenuta għadhiex tgħix fil-fond jew le, l-Qorti hija tal-fehma li mill-provi prodotti ma hemm xejn illi jhallilha xi dubju li l-konvenuta fil-fatt għadha tgħix fil-proprjeta in kwistjoni.

Illi l-atturi donnhom qiegħdin jippretendu wkoll illi la sentenza tal-Qorti tal-Appell tolqot biss lill-Joseph Mercieca, dan awtomatikament ifisser illi martu ma kellha ebda dritt ta' użu fuq il-proprjeta. Il-Qorti ma taqbilx ma dan l-argument. Kien Fortunato Mercieca li għażel illi jressaq kawża kontra ibnu biss u l-fatt illi l-konvenuta Carmela Mercieca għażlet li ma tintervjeniex f'dik il-kawża ma jfissirx illi hija kienet b'xi mod irrinunzjat għad-drittijiet tagħha fuq il-proprjeta. Kien b'konsegwenza tal-fatt illi l-kawża giet proposta kontra Joseph Mercieca biss illi l-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha ma pronunzjatx ruħha fir-rigward tat-titolu tal-konvenuta u mhux għaliex il-Qorti kienet neċessarjament tal-fehma li t-titolu ta' kommodatarju kien jeżisti fil-persuna ta' Joseph Mercieca biss kif donnhom qiegħdin jippretendu l-atturi.

Illi mill-provi rriżulta li l-konvenuta għandha proprjeta oħra, u dan l-fatt gie enfasiżżat mill-atturi fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom. Izda però din il-Qorti ssib, bħal Qorti tal-Appell qabilha fil-kawża msemmija bejn Fortunato u Joseph Mercieca, illi dan il-mertu jmur oltre mit-termini tal-azzjoni preżenti. Ma jistgħux l-atturi jgħidu li ma kien hemm ebda ftehim ta' kommodat bejn Fortunato Mercieca u Carmela Mercieca u fl-istess waqt jgħidu li l-konvenuta għandha proprjeta oħra fejn toqgħod u għaldaqstant l-użu determinat li għalih gie konċess il-komodat gie eżawrit minħabba f'hekk. Fi kwalunkwe każ, kif diġa ngħad, ma gie provat illi l-konvenuta ma tgħix fil-proprjeta mertu tal-kawża u għaldaqstant ma gie provat illi din il-proprjeta m'għadhiex isservi l-użu determinat li għaliha ngħatat lill-konvenuta u żewġha.

Għalhekk u għal dawn il-ragunijiet, din il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi filwaqt li tillibera lil Nicholas Mercieca u Malcolm Mercieca mill-osservanza tal-gudizzju, tichad it-talbiet attrici.

L-ispejjez jithallsu mill-atturi.

IMHALLEF

DEP/REG